

Nemzeti ünnepünk 2011. március 15.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

A világ néha kifordul sarkaiból. Az ilyen események eredménye gyökeres változás egy vagy több ország, esetleg földrész életében. 1848-ban a „népek tavaszán” Európa bolydult fel, s a forradalmi hevület március idusán elérte hazánkat is.

“Egy szóvá s egy érzelmmé
Olvadt össze a haza,
Az érzelem “lelkesülés”,
A szó “szabadság” vala. „

- írja Petőfi néhány hónappal később A márciusi ifjak c. versében. A forradalom néhány kulcsfogalma ott van ebben a pár sorban: lelkesülés, szabadság. Ritka pillanat, mikor egy nemzet minden tagja igazán összefog, s egy cél motivál mindenkit. Ezek az alapok végül olyannyira megszilárdultak, hogy ma teljesen természetes számunkra a szabadság, s nem is gondolunk bele, hogy ez nem volt mindig így. A „márciusi ifjak” harcoltak a szabadságért.

Ismerős az ünnep, s egyben kicsit idegen. Egészen kicsi korunktól kezdve minden évben előkerül otthon a kokárda valamelyik fiókból; az óvodában a rajzlap, a hurkapálcika és a piros-fehér-zöld ceruza; általános iskolában a Nemzeti dal, s a korabeli naplórészletek; középiskolában pedig az emlékek, a kérdések, a történelemkönyvek és lexikonok. Hogy is volt? Mi is történt pontosan 48-ban?

Petőfi, Jókai, Vasvári, Táncsics, Kossuth, Nemzeti dal, 12 pont, Pilvax, majd rengeteg csata. Ez mindenkinek eszébe jut, sokaknak sajnós csak ez, s elveszik a lényeg. Elfelejtjük, hogy a hangsúly a reformokon van, hogy ennek a polgári forradalomnak a vezéralakjai radikális változásokat akartak elérni, s hogy az áprilisi törvények milyen fontosak voltak a haladás szempontjából, ami e korban óriási léptékben történt.

A politikai, gazdasági és társadalmi tényezők összefüggéseit megismerve tudjuk csak megérteni a folyamat jelentőségét.

Ezek az összefüggések adnak értelmet az ünnepnek, amit sokan sokféleképpen fogalmazznak meg: „más, mint a többi”, „szeretem március 15.-ét”, „kötelező ünnep”, „megható”, „csak egy a sok közül”, „nehéz átérezni a tartalmát”, „tisztelem a forradalmárokat”, „részt vettem volna a forradalomban”, „felszínes”, „magyar önállósodás”, „a béke, a szabadság, az egyetértés ünnepe”. Minél több ember véleményét halljuk, annál különbözőbb látásmódokat ismerünk meg. Szinte nincs két egyforma meghatározás, mindenki mást emel ki – pozitív és negatív élményeket egyaránt. A különbségek okát lehet keresni a személyiségben, a történelmi tájékozottságban, az ünnepek által kialakított képekben, de akár honnan is ered, március 15.-ről továbbra is ilyen kettős kép fog élni az emberekben.

Az értelmezésbeli különbségek ellenére azonban ez az a nap, aminek jelentősége semmilyen módon nem képezi vita tárgyát. Mindenki egy emberként elismeri az ünnepet, tiszteli a szabadságharc hős katonáit és a reformkor nagy politikusait. Ők sem értettek egyet mindenben, de tudtak egymással tárgyalni, meghallgatva a másik fél véleményét is, s ha kellett, beismerték saját tévedéseiket. Nincs ember, aki ezeket az érdemeket lekicsinyelné, s így március 15. a forradalommal és a reformkorral azonosítva valóban az összefogás szimbólumává vált. Ez a forradalom tanúbizonyságát adta annak, hogy a magyar nemzet méltó a fennmaradásra. Nemzeti öntudatra ébredésünk korszaka kultúránk szépségét hangsúlyozva s azt tovább gazdagítva máig hatással van fejlődésünkre. Az országok ma egyre közelebb kerülnek egymáshoz az Európai Unió által. Ebben a hatalmas közösségben fontos, hogy fel tudjuk mutatni értékeinket és ezekre az értékekre büszkének kell lennünk.

A hétvége elmúltával pedig, mikor a kokárdák visszakerülnek a fiókba, törekedjünk arra, hogy ne csak egy év múlva jussanak eszünkbe újra ezek a gondolatok. Elmélkedjünk többet a forradalomról, hogy jobban megértsük, s így talán nem érzünk egy cseppnyi bizonytalanságot sem az ünnep tartalmát illetően. Márai Sándor így ír a hétköznapi ünnepeiről: „Nem kell sok az emberi ünnephez. Minden napba belecsempészheted valamilyen varázslatos elemet, megajándékozhatod magad egy könyv igazságának negyedórás élményével, valamilyen homályos fogalom

megismerésével, környezeted vigasztalásával vagy felderítésével. Az élet gazdagabb lesz, ünnepibb és emberibb, ha megtöltöd a hétköznapiak néhány percét a rendkívülivel, az emberivel, a jóindulatúval és az udvariassal; tehát az ünneppel.” Ennek jegyében ünnepeljünk hát minden nap, különösen most, március idusán.

Köszönöm a figyelmet!